SJORS

van de Rebellenclub

19 JUNI 1965
VERSCHIJNT
WEKELIJKS
Nr. 25

Guglielmo Marconi

Hij vond de draadloze telegrafie uit

Het was door hard, ongeduldig gebons op de deur van haar slaapkamer dat mevrouw Marconi uit haar slaap werd gewekt. Toen zij uit bed stapte, rilde ze, want het was een koude decembernacht. „Ja," riep ze. „Ik ben het, mamma!" riep de opgewonden stem van Guglielmo, haar twintigjarige zoon. Zenuwachtig en beverig opende zij de deur en bezorgd vroeg ze: „Wat is er, Gugli, voel je je soms niet in orde?"

„O ja, hoor, mamma, ik voel me prima," stelde haar zoon haar gerust. „Maar komt u eens boven op mijn kamertje kijken." „Waarom, Gugli, het is in het holst van de nacht! Kan dat niet tot vanochtend wachten?"

„Nee, mamma, want ik heb een heel belangrijke uitvinding gedaan. Komt u maar eens kijken, dan zult u versteld staan." Zijn stem klonk zo enthousiast en opgewonden dat mevrouw Marconi tenslotte maar besloot aan zijn verzoek gehoor te geven en achter haar zoon aan klom ze rillend van kou de trap naar de zolder op. In het kille, kleine kamertje, de plaats waar Guglielmo het liefst verbleef, was het een wanordelijke bende van draden, toestellen en instrumenten, waarvan mevrouw Marconi niets begreep.

„Nou en, Gugli, wat wilde je me nu laten zien?" vroeg zijn moeder.

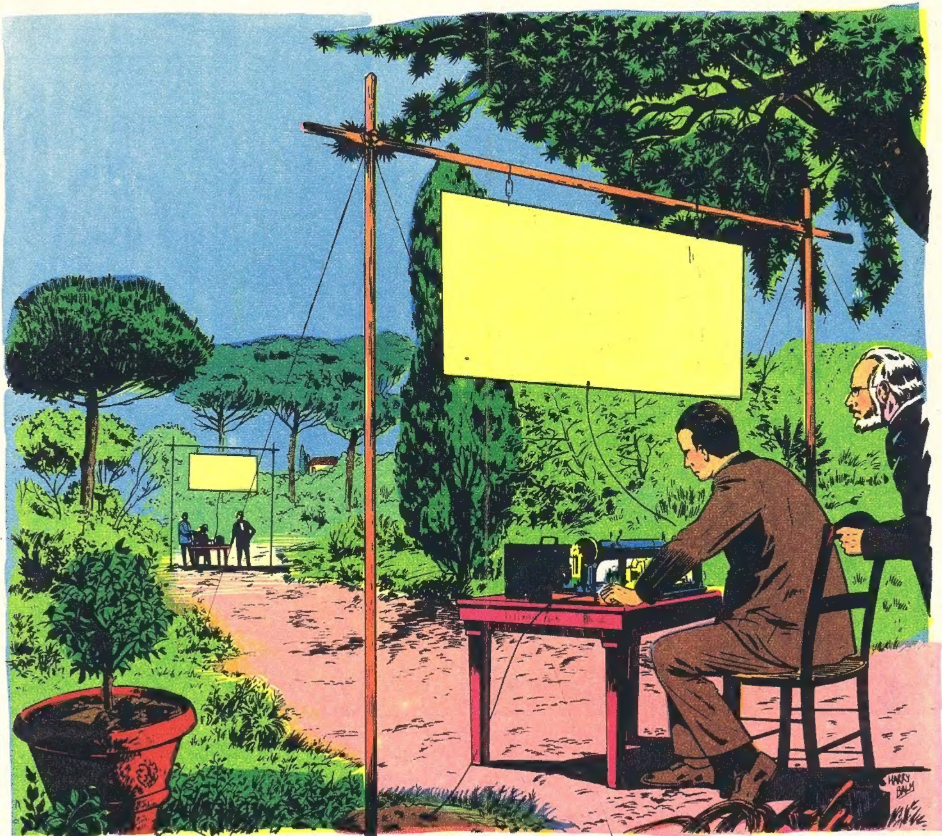
„Let u maar op, mamma," zei Guglielmo een beetje geheimzinnig. Hij liep naar een hoek van het kamertje en drukte een handeltje naar beneden. Op hetzelfde moment begon er in een aangrenzend vertrek een bel luid te rinkelen, waarvan mevrouw Marconi wel even schrok. „Gugli, hou op, je maakt iedereen in huis wakker met die bel," zei ze. Guglielmo liet het handeltje los en onmiddellijk hield het bellen op. „En, mamma, hoe vindt u het?" „Ja, nou, wel... eh... leuk, hè?" antwoordde zij. „Het is iets geweldigs!" zei Guglielmo enthousiast. „Weet u, dat ik erin ben geslaagd zonder enige verbintenis, draadloos dus, een sein van de ene kamer naar de andere over te brengen? Als het op korte afstand mogelijk is, moet het dat ook op langere afstand zijn. Dat moet ik natuurlijk nog proberen, maar als ik erin slaag, zal men over grote afstanden en zonder draden met elkaar kunnen spreken. Begrijpt u wel welke mogelijkheden hierin schuilen?"

„Om eerlijk te zijn, nee, Gugli, maar als jij het zegt zal het wel zo zijn en dan ben ik ook heel blij voor je. Maar ga nu maar naar bed, want op deze manier kom je nachtrust te kort en dat is slecht voor je gezondheid."

In die decembernacht 1895 slaagde Guglielmo Marconi er dus in draadloos een sein van het ene punt naar het andere over te brengen. Dat dit een ontdekking van onschatbare betekenis was, zou later blijken. Zoals hij al aan zijn moeder had verteld, achtte hij het mogelijk een dergelijk sein ook over een langere afstand dan die tussen twee aangrenzende vertrekken over te brengen. Om dit echter te kunnen bereiken was het zaak de zender en de ontvanger te versterken en hieraan wijdde Marconi nu zijn krachten. Met zijn beide broers experimenteerde hij in de omgeving van het familielandgoed even buiten Bologna. Hij maakte fouten en foutjes, maar al doende leerde hij en na enige tijd slaagde hij er inderdaad in het sein van een heuvel naar een kilometer verderop gelegen heuvel over te brengen. Marconi vond dat zijn uitvinding nu in het stadium was gekomen om verbeterd en vervolmaakt te worden, waarvoor geld en hulp van de autoriteiten nodig was. Daarom bood hij zijn vinding aan de Italiaanse regering aan. Deze meende echter dat er geen praktische waarde of bruikbaarheid in stak en wees het aanbod van de hand.

Omdat hij meende elders meer erkenning en belangstelling voor zijn uitvinding te kunnen wekken, ging Marconi in 1896 naar Engeland. Inderdaad toonde William Preece, hoofdingenieur van de Engelse posterijen, grote interesse en nadat Marconi zijn vinding had gedemonstreerd, was Preece er onmiddellijk van overtuigd dat er grote mogelijkheden in zaten. Hij stelde Marconi in staat zijn zend- en ontvangtoestel te verbeteren en niet lang daarna was deze in staat seinen over een afstand van dertien kilometer over te brengen. Een jaar later bedroeg die afstand reeds zestig kilometer.

Toen in 1897 nabij Dublin belangrijke zeilwedstrijden op zee werden gehouden, verzocht de hoofdredacteur van het dagblad „Daily Express" Marconi die vanaf een schip te volgen

en zijn ervaringen naar de vaste wal door te seinen. Wat die dag op zee gebeurde, lazen de verbaasde lezers van de „Daily Express" al diezelfde avond in hun krant. Het ontketende een ware sensatie en de draadloze telegrafie van Marconi was in Engeland het gesprek van de dag.

Toch werd Marconi door veel geleerden een fantast en charlatan genoemd, die met humbug en hocuspocus de aandacht op zich probeerde te vestigen. Vooral nadat hij door middel van seinen het Kanaal had overbrugd en in 1901 aankondigde een draadloze verbinding tussen Engeland en Amerika tot stand te willen brengen, wekte dit bij velen wrevel, achterdocht en ergernis, omdat men meende dit idee van „de grote fantast" naar het rijk der fabelen te moeten verwijzen. Maar gelukkig waren er anderen, die wel in Marconi en zijn „onzinnige" plan geloofden. Het zendstation werd bij Poldhu in het Engelse graafschap Cornwall ingericht en het ontvangstation op de Amerikaanse landtong Cape Cod. Men had met grote moeilijkheden te kampen en verschillende malen werden door zware stormen de zend- en ontvangmasten vernield. Telkens bouwde men alles weer op en ondanks ongeloof en tegenwerking werd op 12 december 1901 vanuit Engeland de „S" van succes naar Amerika overgeseind en ontvangen. Toch bleef men volharden in het ongeloof over de mogelijkheden en zelfs de beroemde uitvinder Thomas Alva Edison sprak er zijn twijfel over uit.

De Canadese regering zegde Marconi echter alle hulp toe en stelde hem bovendien een grote som geld ter beschikking, waardoor hij in staat was nieuwe onderzoekingen te doen en verbeteringen in zijn uitvinding aan te brengen.

Langzaam aan begon men in te zien welke waarde de draadloze telegrafie kon hebben, zoals bijvoorbeeld voor de scheepvaart. In 1900 was het eerste schip op zee verschenen, dat een zend- en ontvanginstallatie aan boord had. Drie jaar later was dit aantal tot veertig schepen gestegen en weer enkele jaren later waren er al honderdnegenendertig schepen met draadloze telegrafie aan boord.

Marconi's uitvinding groeide tegen de verdrukking in en toen eenmaal was komen vast te staan dat dit communicatiemiddel bij scheepsrampen en andere moeilijkheden een grote rol speelde, had Marconi het pleit gewonnen en begon zijn uitvinding aan een triomfale opmars. Hij werd met roem overladen, werd in Italië en in Engeland in de adelstand verheven en hij kreeg de Nobelprijs voor natuurkunde. In 1927 wist Marconi de eerste kortegolfontvangst tussen Engeland en Australië tot stand te brengen. Tien jaar later overleed hij. Hij liet de wereld een uitvinding van onschatbare betekenis na.

OLD SHATTERHAND
EN WINNETOU
DOOR DR. KARL MAY

OLD SHATTERHAND IS STERK! ZELFS EEN BUFFEL ZOU DEZE BOEIEN NIET HEBBEN KUNNEN VERBREKEN!
OEF! OEF!

HEEFT SUS-OMASHA HET GOED GEHOORD? HEEFT SANTER DE DOCUMENTEN VAN PIDA GESTOLEN?
ALS U SNEL HANDELT, KUNT U HEM NOG ACHTERHALEN!

IK ZAL EERST OVERLEG MOETEN PLEGEN MET TANGUA!
ALSTUBLIEFT, DOE HET VLUG!

OLD SHATTERHAND IS EEN DAPPER MAN! JAMMER DAT HIJ STERVEN MOET!

EVEN LATER KOMT SUS-OMASHA DE BESLISSING VAN TANGUA MEDEDELEN.
TANGUA HEEFT BESLOTEN SANTER NIET TE ACHTERVOLGEN. DE PAPIEREN HEBBEN GEEN WAARDE.

HET TESTAMENT VAN WINNETOU BEVINDT ZICH IN HANDEN VAN SANTER!

OPEENS WORDT HIJ DOOR GESCHREEUW OPGESCHRIKT UIT ZIJN OVERPEINZINGEN.
HELP! HELP!

ARRANZ-65.
WAT GEBEURT ER IN HET DORP?
87

GA ONMIDDELLIJK OLD SHATTERHAND HALEN!

KENT OLD SHATTERHAND EEN MEDICIJN, WAARMEE HIJ DE DODEN TOT LEVEN KAN WEKKEN?

WIE IS ER DOOD?
MIJN OUDSTE DOCHTER, DE VROUW VAN PIDA!

WAARSCHIJNLIJK HEEFT ZIJ SANTER WILLEN VERHINDEREN DE PAPIEREN TE STELEN EN HEEFT DE SCHURK HAAR GEDOOD!

DE ZIEL HEEFT HET LICHAAM VERLATEN EN VLIEGT NAAR DE EEUWIGE JACHTVELDEN.

ZE IS NIET DOOD. ZE IS ALLEEN BUITEN BEWUSTZIJN!

U KUNT HIER NIETS DOEN. HET MEISJE IS GESTORVEN!
TOCH WIL IK PROBEREN HAAR WEER TOT LEVEN TE WEKKEN!

MAAR DAARVOOR MOET IK ALLEEN ZIJN!

ALS IK NU MIJN WAPENS MAAR BIJ DE HAND HAD...
WAT IS OLD SHATTERHAND VAN PLAN?

RAADSELS ROND DE

EDELWEISS-SCHOOL

Onze vriendinnen staan te beraadslagen voor het huis van Ben Isgour, makelaar in huizen, als een scherpe stem zegt:

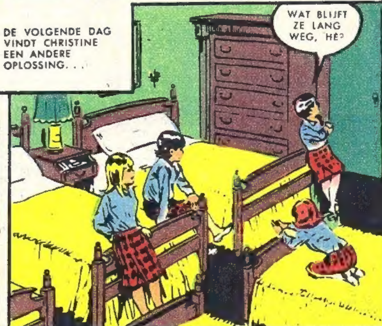

DE MEISJES GAAN ENTHOUSIAST AAN HET WERK. ZAL HUN MOEITE BELOOND WORDEN?

DE SCHIPBREUKELINGEN

MET MIJN VROUW EN DRIE ZOONS WAS IK OP EEN ONBEWOOND EILAND AANGESPOELD. WE STONDEN NU OP HET PUNT HET SCHIP, WAAR WE SCHIPBREUK MEE HADDEN GELEDEN, TE BEZOEKEN.

OMDAT ZO LANGZAMERHAND ONZE KLEREN OPRAAKTEN, BESLOOT IK MET FRITZ EN ERNEST VOOR DE LAATSTE MAAL NOG EENS NAAR HET WRAK TE GAAN. DAAR MOEST NOG EEN AANTAL KISTEN MET KLEREN ZIJN.

OP HET WRAK AANGEKOMEN LAADDEN WE DE KISTEN IN DE SLOEP EN SLOOPTEN LETTERLIJK ALLES, WAT WE KONDEN GEBRUIKEN. DEUREN, KOZIJNEN EN ZELFS EEN VAN DE KANONNEN WISTEN WE MET BEHULP VAN ENKELE KATROLLEN AAN BOORD VAN DE SLOEP TE KRIJGEN. EEN PAAR ENORME KOPEREN VIJZELS EN HET GROTE KANON, DAT NIET TE HANTEREN WAS, MAAKTEN WE VAST AAN ENKELE LEGE VATEN, IN DE HOOP DAT ZE TE ZIJNER TIJD OP ONS EILAND ZOUDEN AANSPOELEN.

NA ONZE „PLUNDERING" WAS HET WRAK ZO GOED ALS LEEG, MAAR HET BESTOND UIT ZOVEEL GOED TIMMERHOUT, DAT SLECHTS MET VEEL MOEITE GESLOOPT ZOU KUNNEN WORDEN, DAT IK BESLOOT HET MET EEN LADING BUSKRUIT TE LATEN SPRINGEN.

HET WRAKHOUT ZOUDEN WE DAN OP HET STRAND MAAR VOOR HET OPRAPEN HEBBEN.

WE STAKEN DE LONT AAN EN VERTROKKEN ZO SPOEDIG MOGELIJK. DOOR ONZE ZWARE LADING GING DE OVERTOCHT LANGZAAM, MAAR VOOR DE AVOND ZOU HET SCHIP NIET EXPLODEREN.

VOL SPANNING WACHTTEN WE DE EXPLOSIE AF. PLOTSELING SCHOOT EEN GROTE STEEKVLAM OMHOOG, GEVOLGD DOOR EEN HEVIGE KNAL EN EEN GEROMMEL ALS VAN DE DONDER. WATERMASSA'S EN STUKKEN HOUT WERDEN DE LUCHT IN GESLINGERD. GERUIME TIJD BLEEF HET HOUT NAAR BENEDEN VALLEN. TOEN WAS ALLES STIL.

WE WAREN ALLEN ONDER DE INDRUK, WANT NU WAS DE LAATSTE SCHAKEL, DIE ONS NOG MET ZWITSERLAND VERBOND, VERBROKEN. ZOUDEN WE ONS VADERLAND NOG OOIT TERUGZIEN?
WE OVERNACHTTEN IN ZELTHEIM EN DE VOLGENDE OCHTEND WAS HET STRAND VOL MET WRAKHOUT.

HET KANON EN DE VIJZELS WAREN OOK AANGESPOELD EN MET VEREENDE KRACHTEN WERDEN ZE NAAR ZELTHEIM GESLEEPT.
VOORDAT WE HIER WEGGAAN, MOET ER NOG EEN DEKZEIL OVER.

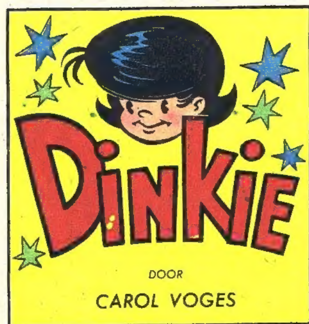

DE VATEN BUSKRUIT VONDEN EEN PLAATS TUSSEN DE ROTSEN, ZODAT HET KAMP ER GEEN HINDER VAN ZOU ONDERVINDEN, ALS ZE PER ONGELUK TOT ONTPLOFFING ZOUDEN KOMEN.
ZO BLIJFT HET KRUIT DROOG!

DE REST VAN DE DAG HIELDEN WE ONS BEZIG MET HET IN VEILIGHEID BRENGEN VAN HET WRAKHOUT. VOORDAT DE AVOND VIEL, WAREN WE WEER TERUG IN HET VALKENEST.
DIT IS ONZE LAATSTE KAARS. WE MOETEN WEER NIEUWE MAKEN.

MIJN VROUW DEED 'S AVONDS VERSTELWERK, TERWIJL IK MIJN DAGBOEK BIJHIELD. OP HET SCHIP HADDEN WE GEEN KAARSEN GEZIEN EN ONZE VOORRAAD RAAKTE OP. WE MOESTEN ER DUS WEER OP UIT OM EEN VRACHT WASBESSEN TE HALEN.
VERDER HADDEN WE NOG BAMBOE NODIG, TERWIJL WE OOK WEER TREK HADDEN IN SUIKERRIET. ALLES TEZAMEN VOLDOENDE REDENEN OM EROP UIT TE GAAN.

BIJ DE RUBBERBOMEN GEKOMEN MAAKTEN WE EEN AANTAL KERVEN IN DE STAMMEN EN PLAATSTEN ER DE MEEGEBRACHTE SCHALEN ONDER. LANGZAAM DROOP HET SAP ERIN.
ALS WE TERUGKOMEN, ZIJN DE SCHALEN VOL.

EEN PAAR UUR LATER KWAMEN WE OP EEN PRACHTIG PLEKJE, WAAR WE BESLOTEN DE NACHT DOOR TE BRENGEN. WE BOUWDEN EEN HUT VAN TAKKEN EN BLADEREN.
H ROTGANS

DINKIE
DOOR
CAROL VOGES

WAT IS ER AAN DE HAND?
JA, HOOR, DAAR GAAN ZE! VIER KERELS IN EEN ZEILBOOT! DAG, KOFFER...

NOU, KAPITEIN SALVO, ZEG EENS OP, WAT MOETEN WE NU BEGINNEN? DIE LANGVINGERS ZIJN NU ONDERWEG NAAR DE KUST VAN SAMBAROLA!

JULLIE WETEN TOCH, DAT IN DE KOFFER VAN PROFESSOR PIECKER GROTE GEHEIMEN ZITTEN! WE ZITTEN TOT OVER ONZE OREN IN DE NARIGHEID!

AL DAT GEHOL EN GEDRAAF ACHTER DE KOFFER IS VOOR NIETS GEWEEST... EEN MAN VAN MIJN LEEFTIJD KLIMT NIET MEER LANGS SCHEEPSWANDEN OMHOOG! BAH, WAT EEN GEDOE!

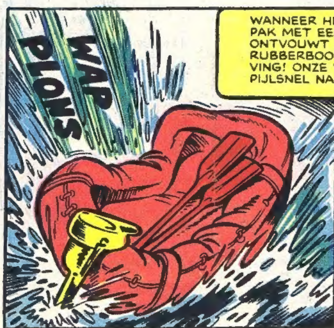

DAT WAS EEN FIJN ZEURVERHAAL, OPA, MAAR DAAR HEBBEN WE NU GEEN TIJD VOOR! EERST MOETEN WE DE RODE KOFFER HEBBEN! AAN DE SLAG!

ALLE HENS AAN DEK! KIEZEN OP ELKAAR! WE HEBBEN GEEN MINUUT TE VERLIEZEN!

INDERDAAD HEBBEN ONZE VRIENDEN GEEN MINUUT TE VERLIEZEN. DAAR HEEFT KAPITEIN SALVO GROOT GELIJK IN! DE BOEVEN ZIJN AL VLAK BIJ DE KUST!

INTUSSEN...
WIE HELPT MIJ EVEN DIT PAK IN ZEE TE GOOIEN? NU ZULLEN JULLIE EENS EEN STAALTJE VAN MODERNE TECHNIEK ZIEN!
WAT IS DAT VOOR EEN PAK?

AHAAA! DIT PAK HEB IK TOEVALLIG TE PAKKEN GEKREGEN! HET WORDT ONZE REDDING! WE GOOIEN HET SNEL DOOR DE PATRIJSPOORT!

WAP
PLONS

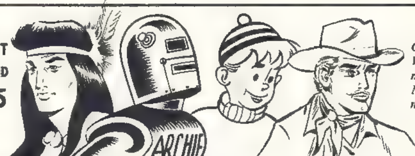

WANNEER HET GEHEIMZINNIGE PAK MET EEN SMAK IN ZEE KOMT, ONTVOUWT ZICH EEN OPVOUWBARE RUBBERBOOT MET MOTORAANDRIJVING! ONZE VRIENDEN ZWEMMEN PIJLSNEL NAAR HET BOOTJE...
ZO, DAT IS DAT... GEEF DE VERREKIJKER EENS. IK GELOOF DAT WE DE SCHOOIERS DICHT OP DE HIELEN ZITTEN!

Plezier met Sjors

De grote vakantie staat weer voor de deur. Met PLEZIER MET SJORS wordt het gegarandeerd een plezierige vakantie, want PLEZIER MET SJORS is een boek vol afleiding — een succesvol wapen tegen vervelende of verregende uurtjes. Het biedt zowel voor jongens als meisjes: verhalen en strips; knutselpagina's; puzzels, raadsels en spelletjes; platen om te kleuren.

LIEFST 160 KLEURIGE PAGINA'S OP GROOT FORMAAT
HET BOEK IS VOORZIEN VAN EEN STEVIGE, KLEURRIJKE BAND
prijs f 3.65, voor abonnees f 2.95

Oude bekenden in nieuwe avonturen: Winnetou en Old Shatterhand, Archie, de man van staal, Mug en Mik, Map en Moppie, Billie Turf, Sjors en Sjimmie en nog vele anderen.

PLEZIER MET SJORS IS ELK JAAR IN EEN OOGWENK UITVERKOCHT. WIE ZICH VAN EEN EXEMPLAAR WIL VERZEKEREN DOET ER GOED AAN ONMIDDELLIJK TE BESTELLEN

VERKRIJGBAAR:

Bij de plaatselijke bezorger van dit blad.

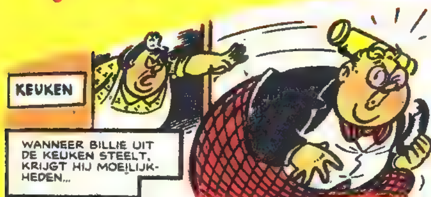
Door overschrijving van *f* 2.95 op gironummer 9229 t.n.v. de N.V. Drukkerij De Spaarnestad, afd. Extra-uitgaven, te Haarlem, waarbij op het girostrookje duidelijk moet worden vermeld: „PLEZIER MET SJORS".

Bij uw boekhandelaar.

BELGIË 45 F. Verkrijgbaar bij onze verkopers, de boek- en dagbladhandel en bij de N.V. Tijdschriften Uitgevers Mij., Van Schoonbekestraat 34-38, Antwerpen, postrekening 8.34.05.

Billie Turf

het dikste studentje ter wereld

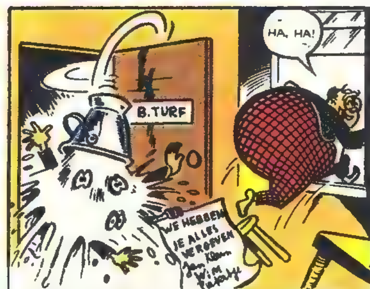

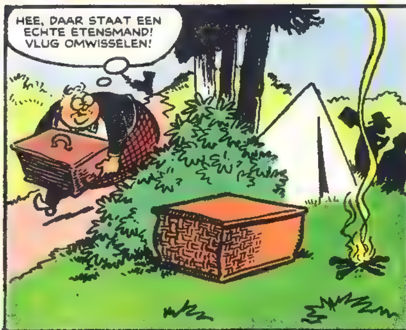

WE HEBBEN ALLEMAAL LEKKERS VOOR BILLIE BEWAARD! DAN KAN HIJ ZIEN, DAT WE ZIJN VRIENDEN ZIJN!
TOFFEES
DROP

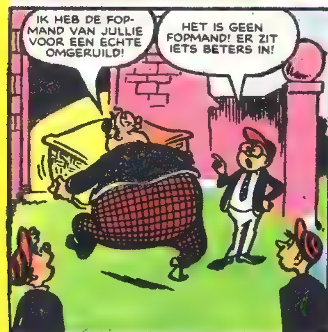

DAN KOMT BILLIE IN ZIJN KAMER..
BILLIE
VOOR ONZE VRIEND BILLIE

DAT ZAL WEL NEP ZIJN! CHOCOLADE VAN ZEEP...
BOMMETJES TUSSEN HET SNOEP!
EN EEN AUTOMATISCHE BOKSHAND-SCHOEN!

DE TREITERKOPPEN! IK GOOI ALLES IN DE RIVIER!

HEE, DAAR STAAT EEN ECHTE ETENSMAND! VLUG OMWISSELEN!

HA, HA! WAT ZULLEN ZE OP HUN NEUS KIJKEN!

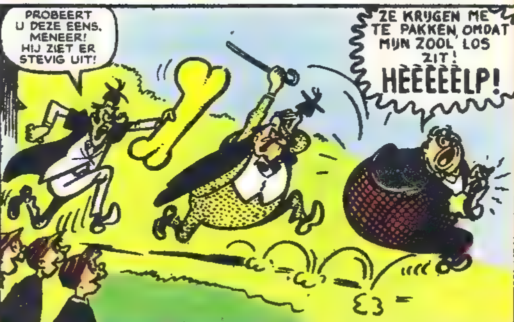

IK HEB DE FOP-MAND VAN JULLIE VOOR EEN ECHTE OMGERUILD!
HET IS GEEN FOPMAND! ER ZIT IETS BETERS IN!

BAH, OUWE STUKKEN STEEN EN BOTTEN!
ZEER OUDE VONSTEN

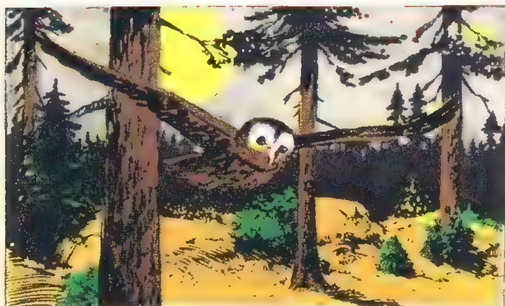

BAH! WAT EEN SOF!

HEUS, U ZULT MERKEN DAT VRIENDELIJKHEID OP DE DUUR WEL HELPT. WE MOETEN GEDULD HEBBEN!

DAN GEBEURT ER IETS VREEMDS...

PROBEERT U DEZE EENS, MENEER! HIJ ZIET ER STEVIG UIT!
ZE KRIJGEN ME TE PAKKEN, OMDAT MIJN ZOOL LOS ZIT!
HÈÈÈÈÈLP!

DIEREN in de natuur

UILEN ZIJN NACHTDIEREN. ZIJ WORDEN PAS ACTIEF ALS ALLE ANDERE DIEREN SLAPEN. ZIJ KUNNEN IN HET DONKER DUIZENDMAAL SCHERPER ZIEN DAN EEN MENS. OOK HUN GEHOOR IS BIJZONDER SCHERP.

ZODRA DE DUISTERNIS IS INGEVALLEN, GAAT DE UIL OP ZOEK NAAR BUIT. ZIJN PROOI BESTAAT HOOFDZAKELIJK UIT RATTEN EN MUIZEN, DIE HIJ IN GROTEN GETALE MET HUID EN HAAR VERSLINDT. DE UIL IS DUS EEN ROOFVOGEL.

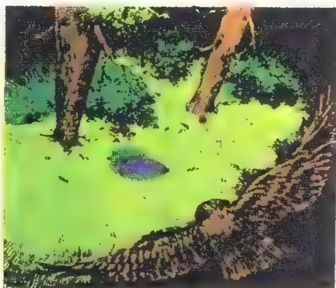

SOMMIGE UILEN GAAN ALLEEN DIEP IN DE BOSSEN OP JACHT, ANDERE WAGEN ZICH DICHTER BIJ DE BEWOONDE WERELD. ZE SCHEREN LAAG TUSSEN DE BOMEN DOOR, OP ZOEK NAAR BUIT.

HET UILEOOG LIJKT OP EEN CAMERALENS. IN HET DONKER WORDT DE PUPIL GROTER, BIJ DAGLICHT KLEINER.

ALS ER VOLDOENDE VOEDSEL TE VINDEN IS, KAN EEN UIL TOT TWAALF JONGEN KRIJGEN. IN EEN SLECHT „MUIZENJAAR" LIGT DIT AANTAL EEN STUK LAGER: TWEE TOT DRIE.

DE UIL GEBRUIKT ZIJN OREN ALS RADARSCHERMEN, WAARMEE HIJ DE POSITIE VAN ZIJN PROOI BEPAALT.

OOK AL BEVINDT EEN MUIS OF RAT ZICH ONDER DE SNEEUW, TOCH WEET DE UIL HEM MET ZIJN SCHERPE ZINTUIGEN TE VINDEN.

NADAT DE UIL PRECIES DE PLAATS HEEFT BEPAALD, WAAR ZIJN PROOI ZICH OPHOUDT, LAAT HIJ ZICH ALS EEN STEEN OP ZIJN SLACHTOFFER VALLEN EN SLAAT TOE.

SJORS

VLIEGVELDGIDS

EEN PAAR OUDE EN ZELDZAME VLIEGVELDBEZOEKERS

TWEE TOESTELLEN SPECIAAL GEBOUWD EN VERBOUWD VOOR HET VERVOER VAN VRACHT EN AUTO S VAN BEIDE KAN DE NEUS OPENKLAPPEN PASSAGIERS ZITTEN ACHTER HET VRACHTRUIM HET BOVENSTE IS EEN **BRISTOL FREIGHTER**, HET ONDERSTE EEN **DOUGLAS DC-4**.

DE **VICKERS VIKING** IS EEN OUD ENGELS TOESTEL IN GEBRUIK VOOR VRACHT EN PASSAGIERSVERVOER HET TOESTEL HEEFT TWEE ZUIGERMOTOREN AANTAL PASSAGIERS 24

DE **AIRSPEED AMBASSADOR**, OOK WEL **ELIZABETHAN** GENAAMD DEZE HOOGDEKKER KAN 47 PASSAGIERS VERVOEREN HIJ HEEFT TWEE ZUIGERMOTOREN

DOUGLAS DC-3 DAKOTA, HET BEROEMDSTE VLIEGTUIG DAT OOIT GEBOUWD IS, DE DAKOTA KAN 28 PASSAGIERS VERVOEREN HEEFT EEN SPANWIJDTE VAN 29 METER EN EEN LENGTE VAN 19 65 METER

Burgervliegvelden vormen een grote bezienswaardigheid. Jaarlijks trekken zij een paar miljoen bezoekers. Op deze en de volgende bladzijden staan de meeste typen vliegtuigen afgebeeld, die geregeld onze vliegvelden aandoen. Militaire, zaken-, sportvliegtuigen en helikopters zijn weggelaten. Alle vliegtuigen zijn getekend zoals ze vanaf de uitzichtpunten op de vliegvelden te zien zijn. Als je van de zomer een bezoek brengt aan een burgervliegveld, neem dan deze gids mee, je zult er veel plezier van hebben. Gegevens en wetenswaardigheden van de diverse toestellen zijn erbij vermeld. Bij elk vliegtuig staat het maximum aantal passagiers. Als er in een toestel aparte eerste- en tweedeklasafdelingen zijn (toeristenklas), daalt het totale aantal passagiers, omdat de eersteklaspassagiers over meer ruimte beschikken. De eersteklasafdeling bevindt zich meestal voor de vleugel, omdat daar het uitzicht het mooist en het lawaai van de motoren het minst te horen is. Kruissnelheid betekent de snelheid waarmee het toestel op lange trajecten vliegt. De topsnelheid ligt meestal hoger. Vliegtuigen voor lange afstanden kunnen in één ruk oceanen oversteken; vliegtuigen voor middenafstanden onderhouden de verbinding tussen landen; vliegtuigen voor korte afstanden kunnen een paar honderd kilometer vliegen en moeten dan opnieuw brandstof innemen. Hoe herken je een vliegtuig? Kijk, als het vliegtuig aan komt rijden (taxiën), naar de plaats en de vorm van de vleugel, motoren en staart. Er zijn drie soorten motoren: straalmotoren, schroefturbines en zuigermotoren. De laatste soort is het oudst. Je kunt ze herkennen aan hun korte, dikke vorm en hun onregelmatige geronk. Schroefturbines zijn straalmotoren die via tandwielen een propeller aandrijven. De snelste vliegtuigen hebben straalmotoren. De laatste twee soorten kun je herkennen aan hun gillend gefluit. Straalmotoren zijn altijd ingebouwd in lange, gestroomlijnde gondels.

Op het platform wordt een toestel omzwermd door allerlei wagentjes, die vracht, bagage en eetwaar vervoeren. Tankwagens voorzien de luchtreus van brandstof. In de tanks van een DC-8 is plaats voor 85.000 liter kerosine (een soort petroleum).

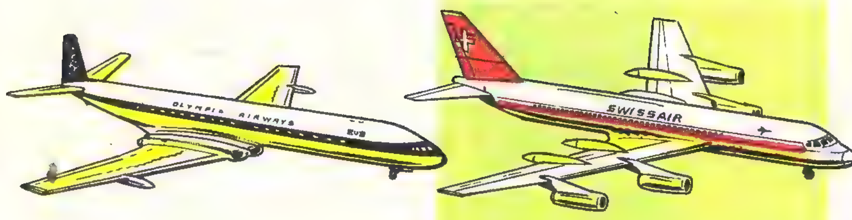
Het zal je opvallen dat de vliegtuigen in dezelfde richting starten en landen. Dat komt omdat ze tegen de wind in starten en landen. Alleen bij windstil weer vertrekt het toestel in de richting van zijn bestemming. Opvallende gebouwen op een vliegveld zijn de verkeerstoren, vanwaaruit alle luchtverkeer op de grond en in de lucht geregeld wordt, en de hangars, grote garages voor de vliegtuigen.

Als het mooi weer is, breng dan eens een bezoek aan een luchthaven. Het is beslist de moeite waard!

OM EEN VLIEGTUIG TE HERKENNEN MOET JE LETTEN OP DE PLAATS EN DE VORM VAN DE VLEUGEL MOTOREN EN STAART ER ZIJN DRIE HOOFD GROEPEN HOOGDEKKERS MIDDENDEKKERS EN LAAGDEKKERS

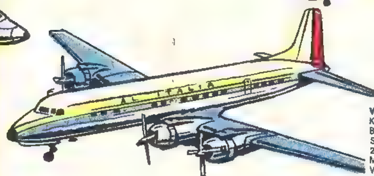

DE HAVILLAND COMET 4 C, VLIEGTUIG VOOR MIDDEN- EN LANGE AFSTANDEN GEBOUWD IN ENGELAND 101 PASSAGIERS SPANWIJDTE. 34.74 METER, LENGTE: 36 METER, KRUISSNELHEID 820 KILOMETER, VLIEGHOOGTE. 12 KILOMETER, VIER STRAALMOTOREN, DE COMET I WAS HET EERSTE STRAALVERKEERSVLIEGTUIG TER WERELD HET KWAM IN 1955 IN DIENST DE COMET 4 C IS DE LAATSTE VERBETERDE UITVOERING DIE IS UITGEBRACHT.

CONVAIR 990, VLIEGTUIG VOOR LANGE AFSTANDEN, GEBOUWD IN AMERIKA. 159 PASSAGIERS SPANWIJDTE 36.60 METER, LENGTE 42 67 METER, KRUISSNELHEID 1000 KILOMETER, VLIEGHOOGTE 15 KILOMETER VIER STRAALMOTOREN, DE CONVAIR 990 IS HET SNELSTE VERKEERSVLIEGTUIG TER WERELD

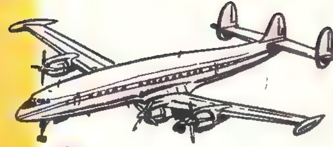
DOUGLAS DC-7C, VLIEGTUIG VOOR MIDDEN- EN LANGE AFSTANDEN GEBOUWD IN AMERIKA 62 PASSAGIERS, SPANWIJDTE· 38.70 METER, LENGTE 34.20 METER; KRUISSNELHEID 560 KILOMETER, VLIEGHOOGTE 6 KILOMETER VIER ZUIGERMOTOREN. DIT IS EEN VAN DE GROOTSTE TOESTELLEN, DIE VOORTGESTUWD WORDEN DOOR ZUIGERMOTOREN.

VICKERS VISCOUNT, VLIEGTUIG VOOR KORTE EN MIDDENAFSTANDEN, GEBOUWD IN ENGELAND. 62 PASSAGIERS. SPANWIJDTE: 28.50 METER; LENGTE: 26 METER, KRUISSNELHEID: 500 KILOMETER; VLIEGHOOGTE· 7 KILOMETER VIER SCHROEFTURBINES. DIT IS HET MEEST GEBRUIKTE TOESTEL VOOR DE KORTE EN MIDDENAFSTANDEN.

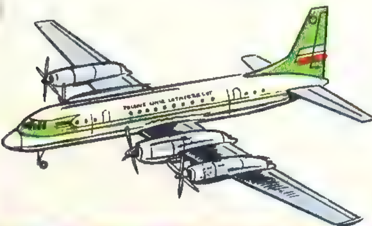
TUPOLEV TU 104, TOESTEL VOOR MIDDELGROTE AFSTANDEN, GEBOUWD IN RUSLAND 70 PASSAGIERS, SPANWIJDTE· 34 54 METER, LENGTE 38.50 METER, KRUISSNELHEID 850 KILOMETER, VLIEGHOOGTE 11 KILOMETER. TWEE STRAALMOTOREN DIT TOESTEL IS EEN PASSAGIERSUITVOERING VAN EEN STRAALBOMMENWERPER

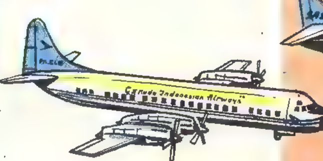

LOCKHEED SUPER CONSTELLATION, LANGE-AFSTANDVLIEGTUIG, GEBOUWD IN AMERIKA. 99 PASSAGIERS. SPANWIJDTE: 37.49 METER, LENGTE. 34.65 METER; KRUISSNELHEID: 530 KILOMETER; VLIEGHOOGTE· 7 KILOMETER. VIER ZUIGERMOTOREN. DIT TOESTEL HEEFT AFGEDAAN, OMDAT DE VOORKEUR WORDT GEGEVEN AAN STRAALVLIEGTUIGEN

ILLUSHIN IL-18 MOSKWA, TOESTEL VOOR MIDDENAFSTANDEN, GEBOUWD IN RUSLAND 100 PASSAGIERS. SPANWIJDTE, 37.40 METER LENGTE: 35.70 METER, KRUISSNELHEID 650 KILOMETER, VLIEGHOOGTE: 7 KILOMETER VIER SCHROEFTURBINES BUITEN RUSLAND EN ZIJN SATELLIETEN IS DIT TOESTEL ALLEEN IN GHANA IN GEBRUIK

BRISTOL BRITTANNIA, TOESTEL VOOR LANGE AFSTANDEN, GEBOUWD IN ENGELAND 99 PASSAGIERS SPANWIJDTE 43.38 METER, LENGTE: 37.87 METER; KRUISSNELHEID 610 KILOMETER, VLIEGHOOGTE 7 KILOMETER VIER SCHROEFTURBINES, BIJNAAM: DE „FLUISTERENDE REUS".

LOCKHEED ELECTRA, VLIEGTUIG VOOR KORTE EN MIDDENAFSTANDEN, GEBOUWD IN AMERIKA. 85 PASSAGIERS. SPANWIJDTE 30.17 METER, LENGTE 31.69 METER, KRUISSNELHEID, 670 KILOMETER; VLIEGHOOGTE 7 KILOMETER VIER SCHROEFTURBINES, DE ELECTRA IS HET SNELSTE SCHROEFVLIEGTUIG TER WERELD.

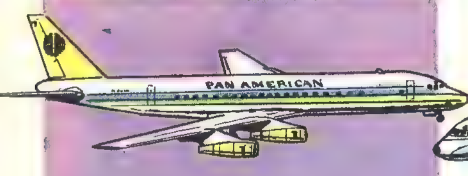
SUD AVIATION CARAVELLE, TOESTEL VOOR KORTE EN MIDDENAFSTANDEN, GEBOUWD IN FRANKRIJK 94 PASSAGIERS, SPANWIJDTE 34 13 METER, LENGTE· 30.72 METER, KRUISSNELHEID 805 KILOMETER, VLIEGHOOGTE 10 KILOMETER TWEE STRAALMOTOREN, DE CARAVELLE IS MET DE VISCOUNT EEN VAN DE MEEST GEBRUIKTE TOESTELLEN VOOR MIDDENAFSTANDEN.

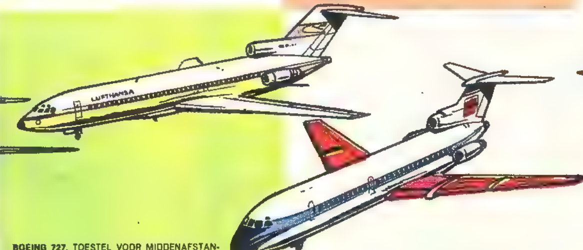
ILLUSHIN-14, TOESTEL VOOR KORTE AFSTANDEN, GEBOUWD IN RUSLAND, 27 PASSAGIERS, SPANWIJDTE: 31.70 METER. LENGTE: 21.31 METER; KRUISSNELHEID: 325 KILOMETER, VLIEGHOOGTE: 3 KILOMETER. TWEE ZUIGERMOTOREN, HET VERSCHIL TUSSEN DIT TOESTEL EN DE CONVAIR LIGT IN HET BREDERE KIELVLAK VAN DE ILLUSHIN EN DE MEERDERE RAAMPJES VAN DE COCKPIT.

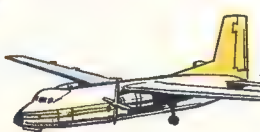
CONVAIR 340, VLIEGTUIG VOOR KORTE AFSTANDEN, GEBOUWD IN AMERIKA. 44 PASSAGIERS SPANWIJDTE· 31.60 METER, LENGTE: 24 METER; KRUISSNELHEID 440 KILOMETER; VLIEGHOOGTE 5 KILOMETER TWEE ZUIGERMOTOREN DIT TOESTEL IS AL WAT VEROUDERD; HET ZAL BINNEN ENKELE JAREN VERDWIJNEN.

DOUGLAS DC-8, VLIEGTUIG VOOR LANGE AFSTANDEN, GEBOUWD IN AMERIKA 173 PASSAGIERS SPANWIJDTE 43.28 METER, LENGTE 45 72 METER, KRUISSNELHEID 875 KILOMETER, VLIEGHOOGTE 12 KILOMETER VIER STRAALMOTOREN TE HERKENNEN AAN DE BEIDE LUCHTINLATEN IN DE NEUS.

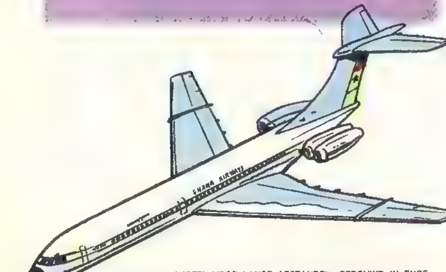
BOEING 707-320, VLIEGTUIG VOOR LANGE AFSTANDEN, GEBOUWD IN AMERIKA. 189 PASSAGIERS SPANWIJDTE 44.40 METER; LENGTE: 46.32 METER; KRUISSNELHEID, 960 KILOMETER, VLIEGHOOGTE 12 KILOMETER. VIER STRAALMOTOREN, HET MEEST VERKOCHTE VLIEGTUIG TER WERELD. UITERLIJK GELIJK AAN DE IETS KLEINERE (165 PASSAGIERS) BOEING 720.

BOEING 727, TOESTEL VOOR MIDDENAFSTANDEN, GEBOUWD IN AMERIKA 114 PASSAGIERS. SPANWIJDTE 30.72 METER, LENGTE 40.94 METER; KRUISSNELHEID 950 KILOMETER, VLIEGHOOGTE. 9 KILOMETER DRIE STRAALMOTOREN (EEN IN DE STAART). DE JONGSTE TELG VAN DE BOEINGFAMILIE, TE HERKENNEN AAN ZIJN VELE RAAMPJES.

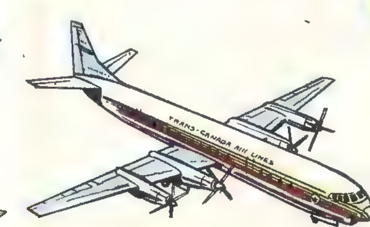
DE HAVILLAND TRIDENT, VLIEGTUIG VOOR MIDDENAFSTANDEN, GEBOUWD IN ENGELAND. 100 PASSAGIERS. SPANWIJDTE: 42.70 METER; LENGTE· 35 METER, KRUISSNELHEID 960 KILOMETER; VLIEGHOOGTE: 9 KILOMETER DRIE STRAALMOTOREN (EEN IN DE STAART)

HANDLEY PAGE HERALD, TOESTEL VOOR KORTE EN MIDDENAFSTANDEN, GEBOUWD IN ENGELAND.· 56 PASSAGIERS. SPANWIJDTE: 28.65 METER, LENGTE: 22.86 METER; KRUISSNELHEID: 400 KILOMETER: VLIEGHOOGTE 7 KILOMETER, TWEE SCHROEFTURBINES, DIT TOESTEL, EERST VOORTGESTUWD DOOR VIER ZUIGERMOTOREN, WERD NA HET SUCCES VAN DE FOKKER FRIENDSHIP VOORZIEN VAN TWEE DARTSCHROEFTURBINES

FOKKER F 27 FRIENDSHIP, VLIEGTUIG VOOR KORTE EN MIDDENAFSTANDEN, GEBOUWD IN NEDERLAND. 48 PASSAGIERS SPANWIJDTE. 29 METER; LENGTE: 24 METER; KRUISSNELHEID 450 KILOMETER, VLIEGHOOGTE, 6 KILOMETER. TWEE SCHROEFTURBINES. ER ZIJN TOT OP HEDEN 320 FRIENDSHIPS VERKOCHT. FAIRCHILD IN AMERIKA BOUWT ZE IN LICENTIE.

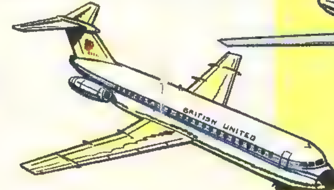

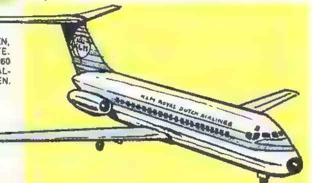
VICKERS VC-10, TOESTEL VOOR LANGE AFSTANDEN GEBOUWD IN ENGELAND, 150 PASSAGIERS SPANWIJDTE: 42 METER, LENGTE 48.50 METER KRUISSNELHEID. 960 KILOMETER; VLIEGHOOGTE: 12 KILOMETER, VIER STRAALMOTOREN AAN HET STAARTSTUK. HET GROOTSTE TOESTEL DAT OOIT IN EUROPA IN SERIE GEBOUWD IS. RUSLAND HEEFT EEN TOESTEL GEBOUWD DAT ER VEEL OP LIJKT

VICKERS VANGUARD, TOESTEL VOOR MIDDENAFSTANDEN GEBOUWD IN ENGELAND 139 PASSAGIERS SPANWIJDTE 36 METER LENGTE 37 50 METER, KRUISSNELHEID 665 KILOMETER, VLIEGHOOGTE 7 KILOMETER VIER SCHROEFTURBINES

BAC 111, VLIEGTUIG VOOR KORTE EN MIDDENAFSTANDEN, GEBOUWD IN ENGELAND, 69 PASSAGIERS. SPANWIJDTE. 27 METER, LENGTE: 28.20 METER, KRUISSNELHEID· 860 KILOMETER; VLIEGHOOGTE 9 KILOMETER TWEE STRAALMOTOREN, GEBOUWD OM DE VISCOUNT OP TE VOLGEN.

DOUGLAS DC-9, TOESTEL VOOR KORTE EN MIDDENAFSTANDEN, GEBOUWD IN AMERIKA 83 PASSAGIERS SPANWIJDTE 26 62 METER LENGTE 31 19 METER KRUISSNELHEID 900 KILOMETER VLIEGHOOGTE 9 KILOMETER TWEE STRAALMOTOREN MET DE LEVERING WORDT DIT JAAR BEGONNEN IN EUROPA BESTELD DOOR SWISSAIR EN K.L M

HAWKER SIDDELEY 748, TOESTEL VOOR KORTE EN MIDDENAFSTANDEN, GEBOUWD IN ENGELAND, 52 PASSAGIERS, SPANWIJDTE: 29.87 METER; LENGTE: 20.42 METER, KRUISSNELHEID: 455 KILOMETER; VLIEGHOOGTE 7 KILOMETER. TWEE SCHROEFTURBINES, DIT TOESTEL HEEFT EEN DUBBELGANGER, DE JAPANSE NAMC YS-11.

HAWKER SIDDELEY DOVE EN HERON, VLIEGTUIGEN VOOR KORTE AFSTANDEN, GEBOUWD IN ENGELAND, 13 PASSAGIERS SPANWIJDTE VAN DE DOVE 17 40 METER, LENGTE 12 METER; VLIEGHOOGTE, 5 KILOMETER, TWEE ZUIGERMOTOREN. DE HERON HEEFT 16 PASSAGIERS, SPANWIJDTE, 21 80 METER; VIER ZUIGERMOTOREN.

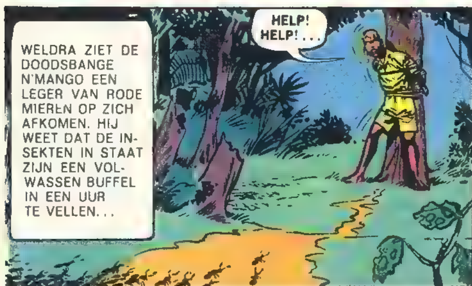
Butters

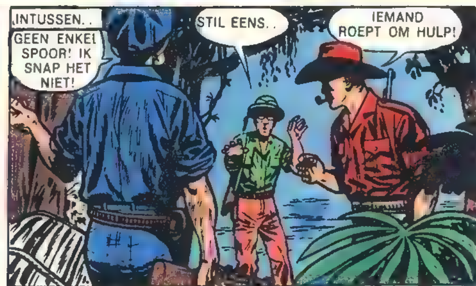
TIGER JOE en

N'Mongo wordt door de luipaardmannen ingesmeerd met honing en vastgebonden achtergelaten bij een mierenhoop. .

de luipaardmannen

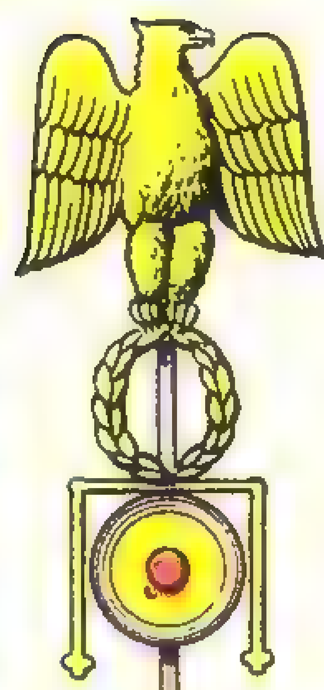

9

Twee Britse jongens, Bryn en Eddi, worden op een Romeins schip naar Rome gebracht. Onderweg sterft de kapitein van het schip, die beloofd heeft hun de vrijheid te zullen hergeven. In Rome aangekomen worden de jongens op de slavenmarkt verhandeld. Eddi komt in dienst van een haveloos uitziende koopman, Bryn wordt aangekocht door de rijke patriciër Decimus Sempronius Maximus, die hem bestemt voor zijn kleinzoon Gajus. Op zijn verjaardag krijgt Gajus de nieuwe slaaf voor het eerst te zien.

ONDER DE ADELAAR

DOOR H.R.POTTER

DE AVONTUREN VAN TWEE BRITSE JONGENS IN DE ROMEINSE TIJD

Met een hoofd, rood van opwinding, volgde Bryn de oude Felix. Hij had danig last van zijn zenuwen en probeerde stiekem wat op de achtergrond te blijven, maar een van de huisslaven gaf hem een stevige por in zijn rug. Er hing een zwoele bloemegeur in het vertrek, dat over de volle lengte met guirlandes was versierd. Bryn durfde zijn ogen maar amper op te slaan. In een flits zag hij een reeks gasten in kostbare gewaden aan tafel zitten. Aan het verste uiteinde van de ruime kamer ontwaarde hij zijn meester met diens naaste familieleden, die op hun gemak in zachte kussens achteroverleunden rondom een prachtige zware tafel.

Sempronius Maximus zat aan het hoofdeinde van de tafel, met naast zich een jongeman die misschien een jaar of drie ouder was dan Bryn. Op hetzelfde ogenblik drong het tot de Britse knaap door dat hij zo juist zijn toekomstige meester, Gajus, had aanschouwd.

Sempronius beduidde hun dat zij dichterbij moesten komen. Toen ze de tafel waren genaderd, wendde hij zich tot zijn kleinzoon.

„Kijk maar eens goed, jongen, dat is hem nou. Hij komt regelrecht uit Ultima Thule, of hoe het anders mag heten. Hoe bevalt hij je?"

Gajus lachte. „Hij doet me eerder denken aan een schuw jochie dat voor het eerst naar school gaat, dan aan een slaaf. Wat is het eigenlijk voor een ventje? Is hij de zoon van de een of andere hoofdman?"

„Let een beetje op je woorden. Hij verstaat wat Latijn. Waarschijnlijk begrijpt hij wel wat je zegt," zei de patriciër op waarschuwende toon. Na deze woorden gaf hij Bryn een teken om zich terug te trekken.

In de keukens beneden kregen ook de slaven een aandeel in de festiviteiten. Ze mochten zich te goed doen aan pap van tarwemeel, eieren, honing, kaas, wittebrood en fruit. Het bleef de hele dag een komen en gaan van hoge gasten. Die avond rapporteerde Felix aan zijn meester dat de hal nog geen tien minuten per uur leeg was geweest.

De leden van de huishoudelijk personeel, van hoog tot laag, hadden het razend druk. Ofschoon Bryn aanbood een handje te helpen, was hij gedwongen voortdurend te blijven toekijken. Menigeen zou maar wat graag van zijn hulp gebruik hebben gemaakt, maar het bevel van Sempronius dat hij geen contact met de overige slaven mocht onderhouden, was nog altijd niet ingetrokken, en ze wachtten zich er wel voor het te overtreden. Het gevolg was dat Bryn zich tenslotte stierlijk verveelde en dat hij blij was dat de dag eindelijk voorbij was.

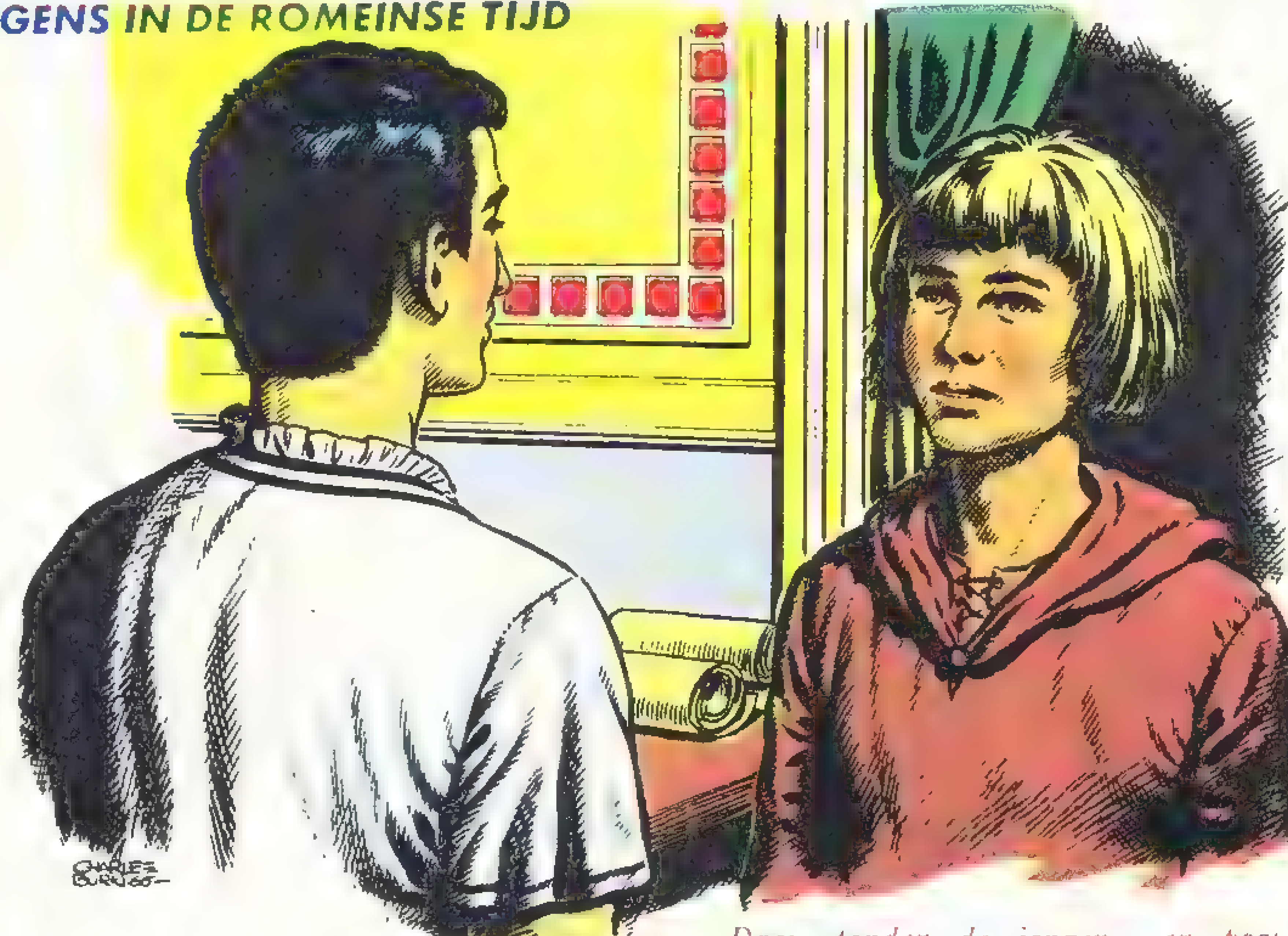
De volgende morgen na het ontbijt vervoegde hij zich overeenkomstig de opdracht van Felix in de kamer van Gajus.

Bryn wachtte totdat hij werd binnengelaten, deed een paar stappen voorwaarts en daar stonden de jongens een paar seconden oog in oog. Gajus was een halve kop groter dan Bryn en veel zwaarder gebouwd, en zijn olijfkleurige, bijna vierkante gezicht weerspiegelde een prettig humeur. Langzaam plooiden zijn lippen zich tot een glimlach. „Ik had me een barbaar heel anders voorgesteld," zei hij. „Hoe heet je en waar kom je vandaan?"

„Mijn naam is Bryn. Mijn vader is de hoofdman van Cawvyn. Dat ligt in de streek van de zuidelijke Briganten."

Gajus knikte hem bemoedigend toe. „Ga verder," zei hij. „Je moet me alles over jezelf vertellen, Berin van Cawvyn. En ook over de zuidelijke Beriganten. Hoe ben je hier eigenlijk in Rome verzeild geraakt?"

Bryn vertelde hem het hele verhaal. Toen het uit was, klakte Gajus bedachtzaam met zijn tong. „Dat is jammer," zei hij tenslotte. „Heel erg jammer." Hij ging zitten en staarde nadenkend naar de riem van zijn sandaal. Bryn stoorde hem niet in zijn gepeins, maar wachtte totdat de Romein opnieuw het woord tot hem zou richten. Ten langen leste scheen Gajus tot een besluit te zijn gekomen.

Daar stonden de jongens een paar seconden oog in oog

„Berinus," zei hij, terwijl hij zijn hoofd weer oprichtte, „weet je eigenlijk waarom mijn grootvader je aan mij heeft toevertrouwd?"

„Ja, dat heeft Felix me verteld. Het is de bedoeling dat u mijn taal leert spreken en de gewoonten van mijn volk leert kennen, omdat u bent voorbestemd om dienst te nemen bij de Valeria Victrix."

Het nummer van het legioen had Bryn voor in de mond gelegen, omdat dit de gebruikelijke aanduiding was, maar juist toen hij op het punt stond om over het twintigste te beginnen, had hij als het ware bij ingeving de naam van het legioen genoemd. De manier waarop Gajus hierop reageerde, verraste hem hooglijk.

De jonge Romein sprong overeind en riep uit: „Wat zei je daar?"

„Het twintigste legioen," verduidelijkte Bryn, niet zonder aarzeling.

„Nee, nee, dat bedoel ik niet. Wat zei je de eerste keer?"

Nu begon Bryn te begrijpen dat Gajus erg tevreden was over zijn kennis van zaken en daarom herhaalde hij vol zelfvertrouwen: „De Valeria Victrix."

Gajus lachte hem vriendelijk toe en legde zijn hand op zijn schouder. „Juist. Dat heb je goed onthouden. De Valeria Victrix. Het fijnste legioen van allemaal. Hoe ben je te weten gekomen dat het zo heet?"

„Nou, dat is nogal eenvoudig," antwoordde Bryn glimlachend. „De officieren van het legioen kwamen herhaaldelijk bij ons thuis om koren en vee te kopen." Er trok een schaduw over zijn gezicht. „Misschien doen ze dat nog wel," voegde hij er onzeker aan toe.

„Ga er eens bij zitten, Berinus," zei Gajus rustig. „Dan zal ik je eens wat zeggen. Je moet me alles vertellen wat je weet van het doen en laten van het twintigste. Je moet me je taal leren en me op de hoogte brengen van de zeden en gewoonten van je volk. In de derde plaats moet je me inwijden in de geheimen van je geloof en van jullie goden. Als je dat allemaal voor me doet, zal ik er van mijn kant ook iets tegenover stellen. Als de tijd daar is en als de goden me gunstig gezind zijn, hoop ik je mee te nemen, terug naar je geboorteland. En als we dat in goede gezondheid bereiken, zal je weer een vrij man worden."

„Maar wat gebeurt er dan met Eddi?" vroeg Bryn verwonderd.

Gajus fronste zijn wenkbrauwen. „Met Eddi? O ja, je bedoelt die andere jongen. Tja, daar kan ik je geen uitsluitsel over geven. Hij behoort een andere meester toe."

Bryn slaakte een diepe zucht. „Neemt u me niet kwalijk, meester, dat ik dit gevraagd heb," zei hij. „Wat mij aangaat, u kunt op me rekenen. Ik ben geheel tot uw dienst. Ik zal u alles bijbrengen wat in mijn vermogen ligt."

„Mooi zo," zei Gajus goedkeurend. „Vertel me dan maar eerst eens wat er in je geboorteland gebeurde in de tijd dat je er vandaan ging."

„De legioenen waren doorgedrongen tot voorbij Ebor Akum. Er werden verschillende nieuwe wegen aangelegd. Er werd natuurlijk gevochten, maar ja, dat gebeurt al zo lang als ik me kan herinneren. Verder gebeurde er eigenlijk niet zoveel."

Er twinkelde een ondeugend lichtje in Gajus' ogen. „En wat was er dan met de Iceni's aan de hand?" vroeg hij.

„Koningin Boudicca heeft een veldslag gewonnen," antwoordde Bryn met afgewende blik. „Maar ze heeft er een verloren ook."

„Ja, dat hebben we hier ook vernomen. Maar ons werd verteld dat ze Boadicea heette. Haar verraad is haar duur komen te staan."

„Die naam hebben de bezetters aan haar gegeven."

Gajus begon door de kamer te ijsberen. Zijn donkere ogen schoten vuur en er trok een diepe blos over zijn wangen. „Bezetters! Je mag wel een beetje op je woorden passen."

„Als de Romeinen nu eens door de Grieken werden overheerst, zouden die dan in Rome niet als bezetters worden beschouwd?"

Gajus zuchtte en ging weer zitten. „Ik begrijp wat je bedoelt," zei hij met tegenzin. „Ik geloof dat ik al heel wat van je en over jou begin te leren, Berinus. Maar vergeet niet dat je vader niet te min was om handel te drijven met die bezetters, zoals jij ze noemt."

„Handel is handel," zei Bryn met een glimlach.

„Gelijk heb je. Daar zijn we het tenminste volmondig over eens." Opeens kreeg zijn stem weer een ernstige klank. „Zeg eens, Berinus, is het waar dat jouw volk een hekel heeft aan onze legioenen?"

„Och, dat zou ik niet willen zeggen. De beschaafde stammen die al een tijdje door de Romeinen worden geregeerd, staan er tenminste beslist niet vijandig tegenover. Maar ja, met de wilde stammen is het natuurlijk anders gesteld."

„Aha, zit het zo. Dat betekent dus dat jullie er lang niet allemaal gelijk over denken. Ik bedoel: er heerst onder de stammen geen eensgezindheid?"

„O nee, geen sprake van," zei Bryn zonder aarzeling. „De vijandschap tussen sommige stammen onderling is veel groter dan die tussen Britten en. . . eh. . . Romeinen."

Terwijl het gesprek voortkabbelde, merkte Bryn dat Gajus nu en dan een poosje zweeg om iets na te kijken in de papieren die hij uit een la had genomen. Hieruit trok hij de conclusie dat de Romein zijn antwoorden controleerde aan de hand van andere gegevens. Een enkele keer luisterde Gajus met een verstolen glimlachje naar zijn relaas, maar hij maakte er geen bezwaar tegen.

Het verhoor duurde bijna twee uur. Toen stond Gajus op om er een eind aan te maken.

„Prachtig," zei hij. „Zo is het welletjes voor vandaag. We zijn mooi opgeschoten. En ik moet eerlijk bekennen dat ik niet ontevreden over je ben." Ernstig voegde hij eraan toe: „En nu ga ik je verstand eens op de proef stellen."

Het viel Bryn op dat de vriendelijkheid die zijn meester aanvankelijk ten toon had gespreid, gaandeweg had plaatsgemaakt voor een zekere stugheid. Gajus nam nu een veel koelere en meer hooghartige houding aan dan in het begin. „Ik zal het je niet al te moeilijk maken," ging de Romein voort. „Na de siësta ga ik naar het bad. Je gaat met me mee, maar je blijft daar natuurlijk niet. Zolang ik binnen ben, kun je gaan waarheen je wilt. Je mag de stad voor mijn part in alle richtingen doorkruisen. En als ik je vanavond laat roepen, verwacht ik een verslag van je over alles wat je hebt gezien. Begrepen?"

„Niet helemaal, meester," zei Bryn weifelend. „Waar moet ik dan vooral op letten? Op de straten en gebouwen of op de mensen en op hun doen en laten?"

„Dat mag je zelf uitzoeken," zei Gajus uit de hoogte. „Kijk maar naar wat je wilt. Je slentert zo maar wat rond. Op voorwaarde dat je me vanavond je belevenissen vertelt. Ik wil precies weten wat je allemaal van zo'n tochtje kunt onthouden. Gebeurtenissen, toestanden, alles wat er maar te zien is. Nee, wacht even," hernam hij, toen Bryn aanstalten maakte om op te stappen. „Jij blijft hier om mijn kamer in orde te maken. Als er iemand naar me mocht vragen, dan ben ik in de bibliotheek." En met deze woorden verliet hij statig het vertrek.

Bryn keek de kamer rond en vroeg zich onzeker af wat hem te doen stond. Er was nergens iets ongewoons op te merken en van het schoonhouden van kamers had hij nu eenmaal geen kaas gegeten. Tenslotte besloot hij Felix om raad te vragen. Hij ging naar de hal, maar daar was de oude slaaf niet te vinden. Het kwam Bryn voor dat er niets anders op zat dan maar een poosje te wachten. Een tijdje bracht hij daarmee zoek, totdat hij in een van de gangen iemand met schuifelende pasjes naderbij hoorde komen. Er werd een gordijn opzij geschoven en Felix kwam de hal binnen. Hij bleef stomverbaasd staan toen hij de jongen in het oog kreeg.

„Wat voer jij hier uit?" vroeg hij bars.

Bryn vertelde hem wat hij op het hart had.

„Zo, zo. Heeft hij jou opdracht gegeven om zijn kamer in orde te brengen? Wel, wel. Daar begrijp ik niets van. Ik zou niet weten waarom hij dat heeft gedaan, want hij weet net zo goed als ik dat er voor dat werk

Toen de siësta voorbij was, stapte Bryn, voorzien van een staf en met de mantel van Gajus over de arm, parmantig achter zijn meester aan naar het badhuis.

mensen genoeg in huis zijn. Maar goed, als hij jou ervoor heeft uitgekozen, moet je het karwei natuurlijk opknappen. Laat ik dan maar even gaan kijken wat er moet gebeuren."

Samen gingen ze terug naar de kamer van Gajus. Daar aangekomen nam Felix de toestand met een speurende blik op. „Aha, ik geloof dat ik al begrijp wat hij bedoelt. Je moet in elk geval deze spullen netjes op hun plaats leggen. De boeken moet je daar opbergen." Hij raapte verschillende rollen perkament bijeen en schoof ze in de gaten die boven de lessenaar waren aangebracht. „En maak nu die deur eens open. Nee, die andere. Precies. Dit is de plaats voor de kleren van je meester. Pak ze maar van die stoel en hang ze netjes op de haken."

Bryn deed wat van hem werd verlangd.

„Je doet er verstandig aan goed te onthouden wat ik je heb uitgelegd," ging Felix voort. „Want ik kan niet voor ieder klusje mijn andere werk in de steek laten. Eerlijk gezegd mag ik hier op het ogenblik niet eens zijn. Het is de uitdrukkelijke wens van mijn meester dat Gajus zelf jouw opvoeding ter hand neemt. Maar och, hij is nog erg jong. En hij heeft er natuurlijk niet bij stilgestaan dat je niet wist wat je moest beginnen."

Tegen etenstijd deed zich opnieuw een moeilijkheid voor. Bryn werd geroepen en kreeg te horen dat hij zijn meester aan tafel moest bedienen. Hij begon met een hele rij stommiteiten uit te halen, maar doordat hij goed op de andere bedienden lette, werd het aantal van zijn fouten geleidelijk minder. Het viel hem bitter tegen dat de overige slaven hun lachen slechts met moeite konden inhouden toen ze zijn goedbedoelde, maar stuntelige pogingen in de gaten kregen. Toen hij merkte dat de leden van de familie zich niets van zijn onhandig gedrag schenen aan te trekken, putte hij hieruit nieuwe moed om verder te gaan, maar de hele geschiedenis lag hem toch erg zwaar op het hart en hij keek vol verwachting uit naar het tijdstip waarop zijn meester het badhuis zou binnengaan, zodat hij op zoek kon gaan naar Eddi. Bryn was er zeker van dat al zijn beproevingen tot het verleden zouden behoren als hij zijn vriend maar eenmaal had gevonden. Er was voor deze zekerheid geen enkele reden, want hij wist natuurlijk heel goed dat Eddi evenmin op de hoogte was met de gang van zaken in de huishouding van een patriciërsfamilie als hij zelf. Toch klampte hij zich vast aan de gedachte dat zijn vriend uitkomst zou brengen en dit was voor hem een grote troost.

Toen hij de keuken binnenkwam om zijn eten te halen, begonnen enkele van de slaven weer te meesmuilen en elkaar aan te stoten. Hij deed net alsof hij het niet merkte, want het was hem nog niet helemaal duidelijk hoe zij nu eigenlijk tegenover hem stonden. Wel besefte hij dat hij bepaalde voorrechten genoot omdat hij aan Gajus was toegewezen, maar het was hem niet bekend wat deze precies inhielden. Hij vermoedde dat de gemene spelletjes die de slaven onder elkaar speelden, hem in ieder geval wel bespaard zouden blijven.

Ofschoon hij nog maar een week in Rome was, had hij al gemerkt dat slaven dikwijls veel meer hadden te verduren van hun lotgenoten dan van hun meesters.

Toen de siësta voorbij was, stapte Bryn, voorzien van een staf en met de mantel van Gajus over de arm, parmantig achter zijn meester aan naar het badhuis. Hij keek zijn ogen uit, want ze passeerden in de patriciërswijk het ene indrukwekkende gebouw na het andere.

Hij had al van alles horen vertellen over de geweldige brand die de stad nog geen vijf jaar tevoren grotendeels had verwoest. Dat was gebeurd onder het bewind van keizer Nero. Tot zijn verwondering echter was er van de gevolgen van deze ramp vrijwel niets meer te zien. In de omgeving van het badhuis was een grote open ruimte ontstaan. Alle puin was al opgeruimd en er werd op verschillende plaatsen gebouwd. Op de marmeren trappen van het badhuis gaf Gajus hem verlof om zijn eigen gang te gaan. Het lang verbeide ogenblik was aangebroken!

Hij liep op goed geluk een paar straten door en nam de voorbijgangers zo nauwkeurig mogelijk op, maar hij zag al spoedig in dat hij dáármee niet veel verder kwam. De toestanden waren hier wel een beetje anders dan in zijn geboortedorp. Zelfs een vergelijking met de grote markt van Ebor Akum leek naar niets. De stad met haar vele brede wegen en straten, waar het soms krioelde van de mensen, leek hem eindeloos. Je zou er wel een heel leger in kunnen verstoppen en er niets van terugvinden, zei hij bij zichzelf. Ondertussen had hij een brug bereikt die over de Tiber leidde.

Hij ging een poosje op een bank zitten om zijn pijnlijke voeten wat rust te gunnen. De brug was nog gloednieuw en het zag er zwart van de mensen, die in grote drommen op weg waren naar de straten waar ze hun inkopen konden doen, of die bepakt en beladen weer huistoe gingen. Met een gevoel van machteloosheid zag de knaap de scharen aan zich voorbijgaan, want onder al die honderden gezichten was er niet één dat hem bekend voorkwam. Duidelijk besefte hij wat het wilde zeggen alleen en zonder vrienden in een vreemde grote stad te verblijven. Tot dusver had hij een vreselijke hekel gehad aan het huis waarheen hij met geweld was overgebracht. Nu beschouwde hij het weliswaar nog niet als de plek waar hij graag zou willen blijven wonen, maar toch als een oord waar hij zich zou kunnen terugtrekken als deze verschrikkelijke eenzaamheid hem te veel werd.

De laatste stralen van de ondergaande zon wierpen een bijna verblindend licht op het water van de Tiber. Bryn keerde de rivier de rug toe, maar hij wist nog altijd niet welke kant hij uit zou gaan. Bij het begin van de brug stonden twee mannen te praten. Uit hun zware oorringen en hun laarzen met dikke zolen leidde de jongen af dat ze de een of andere positie bekleedden die met de rivier in verband stond, want hij had een paar van dergelijke ambtenaren al eerder orders horen geven aan de bewakers van een paar boten en deze waren onmiddellijk opgevolgd. De mannen behoorden tot de rivierpolitie, maar van het bestaan van deze dienst had Bryn werkelijk nog geen benul. Hij naderde het tweetal schuchter en bleef op een afstandje staan, in afwachting van het ogenblik dat ze hun gesprek zouden beëindigen en hem in het oog zouden krijgen. Toen een van de mannen zich omkeerde om weg te gaan, merkte hij de schuwe jongen op.

„Wel, wat heb je op het hart?" vroeg hij niet onvriendelijk.

„Ik kan de weg naar het huis van mijn meester niet terugvinden," legde Bryn uit. „Ik ben voor het eerst alleen in de stad en nu ben ik verdwaald."

De politieman glimlachte. „Je bent de eerste niet en je zult ook de laatste wel niet zijn," zei hij. „Vertel maar eens, wie is je meester?"

WORDT VERVOLGD

Bryn werd geroepen en kreeg te horen dat hij zijn meester aan tafel moest bedienen.

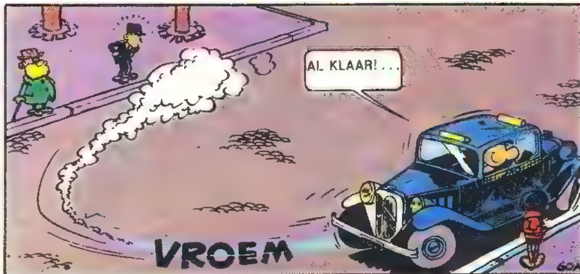
De club van vijf

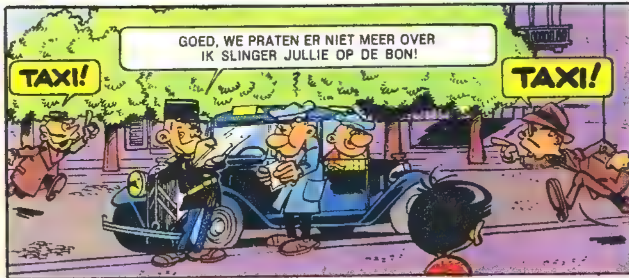

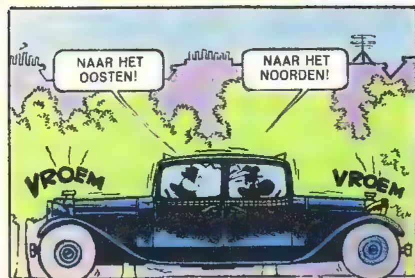

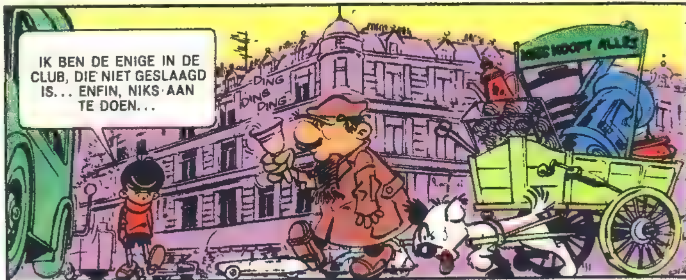

Rik heeft een heel apart model taxi uitgedacht en denkt dat hij zijn opdracht hiermee naar behoren heeft vervuld...

WAT EEN RAMP! MIJN HELE UITVINDING IN GRUZELEMENTEN!

IK STOP! IK HOU ER DEFINITIEF MEE OP! **IK BEN EEN MISLUKKELING!**

IK BEN DE ENIGE IN DE CLUB, DIE NIET GESLAAGD IS... ENFIN, NIKS AAN TE DOEN...
DING DING DING

JAMMER DAT RIK DE EERSTE KEER NIET IS GESLAAGD, MAAR NU LUKT HET HEM VAST WEL!

JONGENS, DAAR KOMT HIJ JUIST AAN!
presse

WAT DOET HIJ NU?
HIJ STAAT TE PRATEN MET EEN VODDENMAN!
PAS OP! HIJ MAG ONS NIET ZIEN!
MISSCHIEN HEEFT HIJ NU PAS ONTDEKT, HOE HIJ ZIJN OPDRACHT KAN UITVOEREN!

WAT? WIL JE MIJN HOND KOPEN? HEB JIJ DAN OOK ZO'N KARRETJE?
NEE, DAT NIET...

MAAR IK VIND DAT UW HOND VEEL TE KLEIN IS OM ZO'N ZWARE KAR TE TREKKEN! IK HEB WAT GELD...

...DAAR WOU IK EEN FIETS VOOR KOPEN, MAAR IK GEEF HET AAN U IN RUIL VOOR DAT HONDJE! MISSCHIEN KUNT Ú ER EEN FIETS VOOR KOPEN...

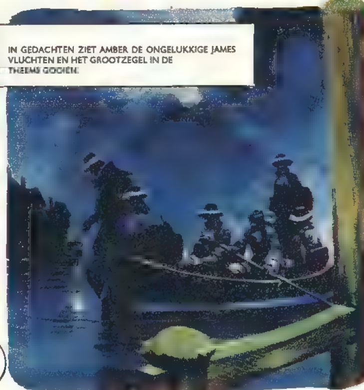
Amber verkeert

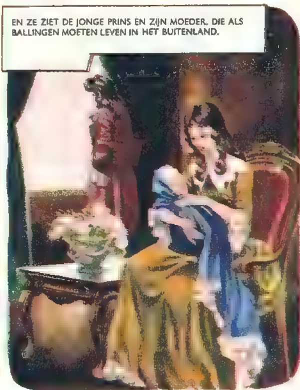

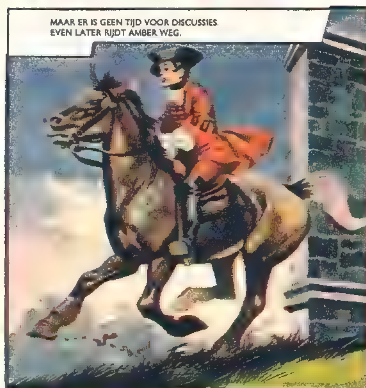

in moeilijkheden

DE MAN VAN STAAL

TED KEN EN ARCHIE ZIJN IN VERBITTERDE STRIJD GEWIKKELD MET DE BOEVEN RICCO EN SALANDA. DE BOEVEN VOELEN ZICH BIJZONDER MACHTIG, OMDAT ZIJ IN HET BEZIT ZIJN VAN DE GROEISTRALER VAN PROFESSOR MANNING.

TED, KEN! IK HEB EEN APPARAAT UITGEVONDEN, DAT DE PLANTEN WEER KAN VERKLEINEN!

GEWELDIG, PROFESSOR! LAAT ZIEN!

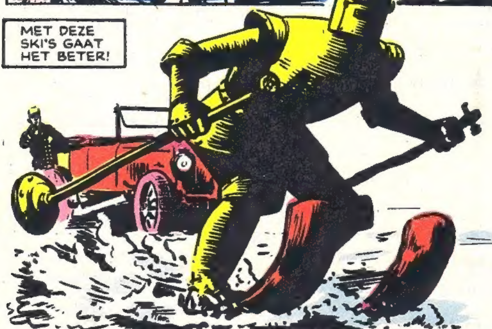

SALANDA HEEFT HET MIS, WANT ARCHIE REAGEERT METEEN OP HET DREUNEN VAN DE MOTOREN.
DE VIJAND IS NABIJ!

DE SNEEUW LEVERT MOEILIJKHEDEN OP...
GEBRUIKTE AUTO'S
ARCHIE

WAT IS HIER AAN DE HAND? WAT DOET HIJ MET DIE SPATBORDEN?

MET DEZE SKI'S GAAT HET BETER!

DAN KOMEN DE VRIENDEN THUIS...
WAT IS HIER AAN DE HAND? WAAR IS ARCHIE?
IK ZAL DE ZENDER IN WERKING ZETTEN!

ARCHIE REAGEERT NIET. WAT ZOU ER AAN DE HAND ZIJN?

ZE RENNEN NAAR BUITEN...
ZOEKT U EEN ROBOT? DIE LIEP DIE KANT OP.
IEDEREEN ZAL NU WEL WETEN, DAT ARCHIE NIET VERNIETIGD IS!

WE ZITTEN IN DE NARIGHEID, TED. DE BOEVEN MOGEN ARCHIE NIET ONTDEKKEN!

ARCHIE IS VLAK BIJ DE VIJAND...

ONDER DE PLAATS WAAR ARCHIE GRAAFT...
ZET DE MOTOREN EENS AF. HET LIJKT WEL OF IK LAWAAI BOVEN ONS HOOR!
ONZIN, ALLEEN ARCHIE KAN ONS ONTDEKKEN EN HIJ IS VERNIETIGD!

wie puzzelt er mee

CIJFERPUZZEL

5-1 4-4-1 23-14-14-20 10-21-3-2-4-15 '2 3-8-5-6 7-5-2 4-4-1 6-19-15-4-4-8-17-4-20-10-1;
3-16 3-4-4-11-2 7-16-1 20-4-2-10-10-9-12-15-14-4-1-4 22-10-6-22-4 10-1 20-4-2 6-19-5-24-24-4-9-2-22-4-6 12-15-16-6 4-1 12-14-8-13.
3-16 24-9-4-19-2 20-4-2 7-16-1 18-9-4-8-12-4-9-6, 3-16 2-22-5-9-19-2 4-1 11-9-8-5-2
4-1 6-9-14-14-11-2 7-5-21-3 4-5-12-4-1-9-16-24 18-15-4-6-4-9-16-24 8-5-2 20-4-2 17-10-2 3-16 18-14-14-15 7-5-1-12-4-1 3-14-8-13-2.
22-4 24-8-1-2 3-4-2 3-4-20 10-10-1-7-5-4-1, 3-16 13-4-1-24-2 12-4-17-5-6, 13-10-2 3-16 4-4-1 12-15-14-14-2 7-10-1-12-4-15 5-6.

Dit „cijferwerkje" moet je als volgt aanpakken: je zoekt een woord in de omschrijvingen op en als je denkt, dat het goed is, kun je voor alle zelfde cijfers in de opgave dezelfde letters invullen. Je gaat zo door tot alle letters ingevuld zijn en een achtregelig versje te voorschijn is gekomen.

1 Koeien zijn 's zomers in de 17-4-5 en 's winters in de 6-2-10-9.
2 Van de tien sommen waren er negen goed en één 11-14-8-2.
3 Als de grote 17-16-7-4-15 op twaalf staat en de kleine op tien is het tien uur.
4 Willie is vandaag jarig, maar hij viert zijn 18-4-15-22-10-10-15-13-10-12 pas komende zondag.
5 Johann Sebastian 23-10-21-3 was een groot componist.
6 Wat heb jij een ragebol, Piet, 24-10-20 je haar eens!
7 Als een regel af is, zet je er een 19-8-1-2 achter.

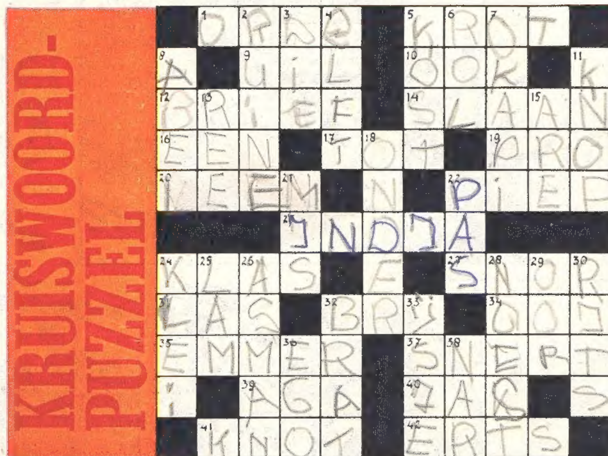
KRUISWOORDPUZZEL

Horizontaal:

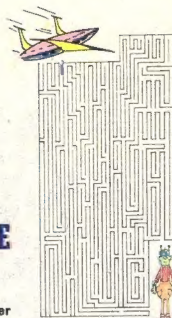
1 Netheid; regelmaat
5 Onbewoonbaar huis
9 Nachtroofvogel
10 Eveneens
12 Geschreven boodschap
14 Slaag geven
16 Lid- en telwoord
17 Voorzetsel
19 Vóór (in tegenstelling tot anti)
20 Grondsoort
22 Geluid van een muis
23 Land in Azië
24 Schoollokaal
27 Knevel
31 Verbindingsstuk
32 Dikke pap
34 Vrouwelijk schaap
35 Vat met hengsel
37 Erwtensoep
39 Turkse titel
40 Kledingstuk
41 In elkaar gedraaide streng wol
42 Metaalhoudend gesteente

Verticaal:

2 Bouwval
3 Aanwijzend voornaamwoord
4 Zeevis
5 Voedsel; spijs
6 Opgerold papier
7 Tweehoevig dier in Afrika
8 Jongensnaam
11 Bijna ontloken bloem
13 Soort hert
15 100 vierkante meter
18 Beneden
21 Niet raak
22 Stap
24 Grondsoort
25 Jong schaap
26 Vuilnisman
28 Arbeidzaam
29 Gehoororgaan
30 Naam van sluiting voor kleren
32 Sajet
33 Koude lekkernij
36 Ik in het latijn
38 Grappenmaker

ZOEKPLAATJE

Oplossingen uit het vorige nummer

Beeldpuzzel

O O R B E L
S T E E K
M I L J O E N
S C H O M M E L
K A A R S
H A M E R
T R O M P E T
H O R L O G E

De schuingedrukte letters vormen het woord BELHAMEL.

Ladderraadsel

W	I	E	R
A	K	T	E
T	R	O	G
E	L	B	E
R	E	I	N
V	L	E	T
A	N	N	O
L	O	O	N

Op de eerste rij van boven naar beneden lees je het woord WATERVAL en op de laatste het woord REGENTON.

Oplossing verborgen vogelnamen

1 lijster (veel ijs te rekenen); 2 ekster (hoek sterrekers); 3 merel (tram er elf).

Oplossing gebroken bloemen

CLE	MA	TIS
DAG	LE	LIE
GEN	TI	AAN
GLA	DI	OOL

Alona Wildebras

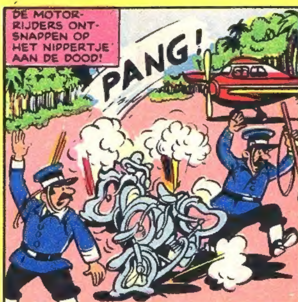

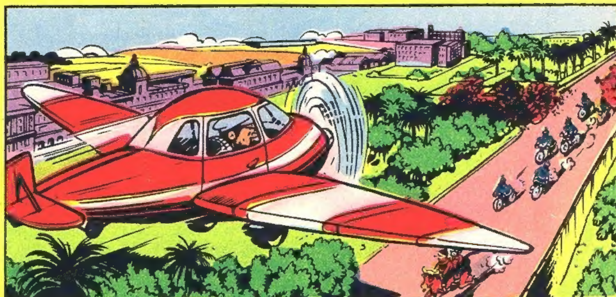
Wat zijn de mannen van plan? Lees volgende week verder!

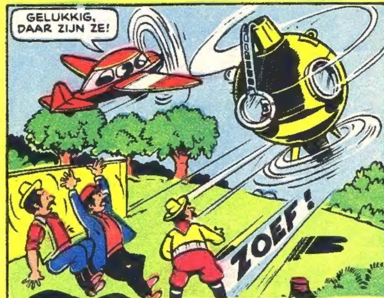

Voor Nederland: Redactie en administratie: Nassaulaan 51, Haarlem. Abonnementsprijs: 25 cent. Losse nummers: 35 cent.
Voor België adres: N.V. Tijdschriften Uitgevers Maatschappij, Van Schoonbekestraat 36, Antwerpen. Prijs: 5 frank.
Bij betaling van abonnementsgeld: postrekening 682400 t.n.v. Sjors van de Rebellenclub, Haarlem. A.u.b. vermelden: abonnement per post of per bezorger.